

Mối quan hệ giữa chỉ số thuận lợi kinh doanh và vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài: Bằng chứng của các nước đang phát triển và khuyến nghị cho Việt Nam

TÙ THÚY ANH*

CHU THỊ MAI PHƯƠNG**

DƯƠNG THỊ TÓ UYÊN***

***Tóm tắt:** Bài viết đánh giá mối quan hệ giữa chỉ số thuận lợi kinh doanh của Ngân hàng Thế giới đến vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài tại các nước đang phát triển. Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu định lượng với phương pháp phân tích hồi quy cho số liệu mảng được lấy từ 119 nước đang phát triển trong giai đoạn 2010 - 2020. Kết quả nghiên cứu cho thấy, chỉ số thuận lợi kinh doanh có ảnh hưởng tích cực đến FDI. Với các chỉ số thành phần, chỉ số đăng ký sở hữu tài sản và bảo vệ nhà đầu tư có ảnh hưởng tích cực đến dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài chảy vào các nước đang phát triển. Ngược lại, chỉ số đăng ký giấy phép xây dựng và chấm dứt kinh doanh có tác động tiêu cực đến dòng vốn này. Kết quả nghiên cứu là bằng chứng thực nghiệm quan trọng để Việt Nam có chính sách cụ thể về môi trường kinh doanh nhằm tăng cường thu hút dòng vốn FDI.*

***Từ khóa:** Chỉ số thuận lợi kinh doanh, FDI, các nước đang phát triển.*

1. Mở đầu

FDI từ lâu đã trở thành nguồn đầu tư quan trọng của các nước đang phát triển. Năm 2020, sự bùng nổ của Đại dịch Covid-19 đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến tình hình đầu tư trên toàn thế giới. Mặc dù giá trị FDI toàn cầu giảm khoảng 35% so với năm 2019 nhưng tổng giá trị dòng vốn vào các nước đang phát triển và các nền kinh tế chuyển đổi vẫn đạt mức 689 tỷ USD, chiếm 67% giá trị FDI thế giới, là mức tỷ trọng cao nhất kể từ năm 2010 (WIR, 2021). Do

đó, ngày càng có nhiều nghiên cứu liên quan tới các yếu tố thu hút FDI vào các nước đang phát triển. Trong khi các mô hình tân cổ điển quan tâm đến khả năng thu hồi vốn thì các nghiên cứu gần đây lại đưa ra các giả định về một thị trường cạnh tranh không hoàn hảo và nhấn mạnh về các yếu tố thể chế trong giải thích các yếu tố quyết định thu hút FDI. Trong một nghiên cứu của mình, Acemoglu, Johnson và Robinson (2005) đã kết luận rằng chính phủ các nước nên tập trung vào việc tạo ra một môi trường kinh doanh thuận lợi để chào đón các nhà đầu tư nước ngoài. Agosin và Machado (2007) đã chỉ ra các yếu tố thiết yếu nhất thu

*** Trường Đại học Ngoại thương